

Ikt. sz.: FFB/40-1/2012.

FFB-9/2012. sz. ülés
(FFB-73/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2012. április 10-én, kedden, 9 óra 36 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki megnyitó, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A személyszállítási szolgáltatásokról szóló T/6044. számú törvényjavaslat (A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)</i>	5
<i>A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló T/6589. számú törvényjavaslat (Általános vita)</i>	6
<i>Kovács Pál államtitkár (NFM) szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	7
<i>Reflexiók</i>	10
<i>További kérdések, reflexiók</i>	13
<i>Határozathozatal</i>	14
<i>Egyebek</i>	14

Napirendi javaslat

1. A személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvényjavaslat (T/6044. szám)
(A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)
2. A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6589. szám)
(Általános vita)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Jávor Benedek** (LMP), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Andor (KDNP), a bizottság alelnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke

Szabó Imre (MSZP), a bizottság alelnöke

Dr. Bácskai János (Fidesz)

Bartos Mónika (Fidesz)

Bodó Imre (Fidesz)

Fejér Andor (Fidesz)

Fülöp István (Fidesz)

Koncz Ferenc (Fidesz)

Sebestyén László (Fidesz)

Dr. Aradszki András (KDNP)

Bödecs Barna (Jobbik)

Kepli Lajos (Jobbik)

Dr. Szili Katalin (független)

Helyettesítési megbízást adott

Bányai Gábor (Fidesz) dr. Nagy Andornak (KDNP)

Bodó Imre (Fidesz) megérkezéséig Fejér Andornak (Fidesz)

Fülöp István (Fidesz) megérkezéséig Bartos Mónikának (Fidesz)

Koncz Ferenc (Fidesz) megérkezéséig dr. Turi-Kovács Bélának (Fidesz)

Schmidt Csaba (Fidesz) Bácskai Jánosnak (Fidesz)

Sebestyén László (Fidesz) dr. Aradszki Andrásnak (KDNP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Fónagy János államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

Kovács Pál államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

Kerékgyártó János főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

Megjelentek

Dr. Bársony Balázs főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs munkatárs

Széles Zsuzsanna főelőadó

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 36 perc)

Elnöki megnyitó, a napirend elfogadása

JÁVOR BENEDEK (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok mindenkinek! Tisztelettel köszöntöm a fenntartható fejlődés bizottsága tagjait és meghívott kedves vendégeinket. Az időnk szűkös, úgyhogy megállapítva, hogy a bizottság határozatképes, el is kezdjük a munkánkat.

Elsőként az írásban előzetesen kiküldött napirendről kell szavaznunk. Kérdezem, hogy a napirendhez kapcsolódóan van-e észrevétel, kiegészítés. *(Nincs jelzés.)* Ha nincs, akkor szavazásra bocsátom, hogy a napirend ebben a formában támogatható-e. Aki támogatja, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottság a napirendet egyhangúlag elfogadta, ennek megfelelően el is kezdjük a munkát.

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló T/6044. számú törvényjavaslat (A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)

Az első napirendi pontunk a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvényjavaslathoz érkezett kapcsolódó módosító indítványok megvitatása. A törvény kapcsolódó módosító indítványai közül kettőt ítéltünk olyannak, amely a bizottság illetékességi körébe tartozik, 168/1. számon Bánki Erik képviselő úr, illetve 168/2. számon Ékes József képviselő úr kapcsolódó módosító indítványai, ezekről kell a bizottságnak szavazni.

Elsőként a 168/1. számon Bánki Erik képviselő úr kapcsolódó módosító indítványa kerül napirendre. Ezzel összefüggésben kérdezem a kormány képviselőjében jelen lévő Fónagy János államtitkár urat, illetve Kerékgyártó János főosztályvezető urat – akiket tisztelettel köszöntök a bizottság ülésén –, hogy a kormány álláspontját a kapcsolódó módosító indítvánnyal kapcsolatban ismertessék.

DR. FÓNAGY JÁNOS államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Jó reggelt kívánok! A kormány nem támogatja.

ELNÖK: A kormány nem támogatja. *(Jelzésre.)* Nagy Andor alelnök úrnak van kérdése, megadom a szót.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Államtitkár úr, szeretnék rákérdezni, hogy mi a különbség Bánki Erik és Ékes József módosító indítványai között, mert nem nagyon fedeztünk fel lényeges különbséget. Hogy könnyebb legyen dönteni, kérem, indokolják meg, legyenek szívesek, hogy miért nem támogatják.

DR. FÓNAGY JÁNOS államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Valóban, ez szinte teljesen megegyezik Ékes József T/6044/92. számú kapcsolódó módosító javaslatával, amely szövegében pontosabb. Ezért a kormány a tartalmilag megegyező, de precízebben fogalmazó Ékes-féle javaslatot támogatja, nem Bánki Erikét.

ELNÖK: Köszönjük. Tehát a kormány ezt a módosító indítványt nem támogatja. Kérdezem a bizottság tagjait, ki támogatja. *(Nincs jelzés.)* Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás mellett a bizottság egyharmada sem támogatta.

A 168/2. számon Ékes József kapcsolódó módosító indítványáról kérdezem a kormány álláspontját.

DR. FÓNAGY JÁNOS államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A kormány ezt a módosító indítványt támogatja. Kérdezem a bizottság tagjait, ki támogatja. *(Szavazás.)* Ki nem támogatja? *(Nincs jelzés.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* 1 tartózkodás mellett a bizottság támogatta Ékes József kapcsolódó módosító indítványát.

Ezzel ennek a napirendi pontnak a végére értünk, megköszönöm államtitkár úrnak és főosztályvezető úrnak a jelenlétet.

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló T/6589. számú törvényjavaslat (Általános vita)

Áttérünk a második napirendi pontra, a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló T/6589. számon benyújtott törvényjavaslat tárgyalására. Tisztelettel köszöntöm Kovács Pál államtitkár urat és Bársony Balázs főosztályvezető urat, akik előterjesztőként a törvényjavaslatról tájékoztatják a bizottságot. Meg is adom a szót államtitkár úrnak, hogy mutassa be a törvényjavaslatot a bizottságnak.

Kovács Pál államtitkár (NFM) szóbeli kiegészítése

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! A törvényjavaslat módosításához a tavaly novemberben elfogadott energiastratégia adja meg a kellő keretet. Az energiastratégiában is megfogalmaztuk annak az energiaportfóliónak, energiakosárnak a különböző elemeit, amelyekkel 2050-ig fontos elemekként tudunk számolni, és ebben a szén felhasználása is jelentős szerepet kaphat annak függvényében, hogy a tisztaszén-technológiák, illetve a szén-dioxid-tárolás kérdése megoldódik. Ma köztudott az, hogy a geológiai szén-dioxid-tárolás kérdésében európai és világszinten is több pilot-projekt van folyamatban, azonban ezeknek a valódi működőképességéről még teljes bizonyosság nem született. Egészen addig a mi energiastratégiánk sem lehet más, mint hogy lehetőséget adunk az ilyen pilot-projektek létesítésének, hazai kutatásának és ezek fejlesztésének, és meg kell várnunk azt az alkalmat, amikor ez a technológiai piacépes lesz, illetve a környezeti célokat elérhetővé téve olyan áron fog tudni megvalósulni, ami a fogyasztók képesek lesznek megfizetni.

Nos, ennek a törekvésnek ad most keretet, és ad ennek a szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló európai irányelvnek a hazai átültetéséhez szükséges törvényi szintű rendelkezést ez a törvényjavaslat, ami a geológiai tárolást, tehát az ipari létesítményekből származó szén-dioxid elkülönítését, a tárolóhelyre való elszállítását, valamint az állandó tárolás céljából a földfelszín alatt a geológiai tárolókba, formációkba való besajtolást foglalja magában. Az irányelv átültetésének a határideje részünkre lejárt, ezért az átültetés megvalósításának hiánya miatt az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen, ezért is szükséges, hogy a törvényt életbe tudjuk léptetni.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna összefoglalóan elmondani.

ELNÖK: Köszönöm a tájékoztatást államtitkár úrnak. Megadom a bizottság tagjainak a lehetőséget, hogy kérdéseiket, észrevételeiket megfogalmazzák a törvénnyel kapcsolatban. *(Nincs jelzés.)* Ha másnak nincs, nekem volna egy-két kérdésem. Amíg ezeket fölteszem, addig az elnöklést átadom Nagy Andor alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését dr. Nagy Andor, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm, átveszem az elnöklést, és megadom a szót Jávor Benedek képviselő úrnak.

Kérdések, hozzászólások

JÁVOR BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen a szót. Az a törvény, ami itt előttünk fekszik, eléggé kiterjedt törvénymódosító csomag, amely öt törvény módosítására kerít sort. Azt gondolom, ezek közül három igazából csak pontosításokat tartalmaz – tehát a távhőtörvény, a villamosenergia-törvény és a földgáztörvény módosítása –, ezek olyan pontosítások, amelyekre valóban szükség van, tehát ezekre nem is térnék ki.

Két nagyobb jelentőségű módosítás jelenik meg, az egyik a bányászati törvénynek az a módosítása, amely a CCS, tehát a geológiai szén-dioxid-tárolás lehetőségének a megteremtéséről szól. Ezzel kapcsolatban – értve azt, hogy itt egy uniós kötelezettségről van szó, tehát egyszerűen a jogharmonizációt végre kell hajtani – jelezném, hogy az LMP részéről magát a technológiát teljesen kiforratlannak és a klímaváltozás gondjainak enyhítésére alkalmatlannak tartjuk, ezt egyébként az európai zöldpártok az Európai Parlamentben is, az uniós döntéshozatalban is több ponton jelezték. Kifejtették, hogy elhamarkodott az Uniónak az az elkötelezettsége, hogy már most a CCS-re, egy teljesen kialakulatlan technológiára pontos szabályozási rendszert hozzon létre. Ez természetesen nem változtat a magyar kormányban azon a kötelezettségén, hogy a meglévő uniós előírásokhoz alkalmazkodni kell.

Ugyanakkor, ha elfogadjuk, hogy ez egy hibás, de sajnos követendő irány, akkor is vannak kétségeink afelől, hogy ez a javaslat, ami előttünk fekszik, minden ponton jó-e. Egyrészt a kutatási biztosítékok tekintetében tárolóhelyenként legalább 200 millió forint, legfeljebb egymilliárd forint kutatási biztosítékot ír elő. Azt a kolontári vörösiszap-katasztrófánál is láttuk, hogy az egyik kritikus pontja az ilyen ipari tevékenységeknek éppen a kötelező felelősségbiztosítások, illetve a pénzügyi biztosítékadás rendszere, amely nincs átfogóan szabályozva Magyarországon, nem megfelelő a vonatkozó szabályozás. Ennek eredményeképpen állhat elő olyan helyzet, hogy az okozott vagy a várhatóan okozott kárhoz képest a rendelkezésre álló biztosítások, illetve biztosítékok közelében sincsenek a tényleges költségeknek, amelyek végeredményeképpen tulajdonképpen az államra hárul a keletkezett károk felszámolása.

Úgy gondoljuk, hogy a 200 millió forintos alsó határ, egymilliárd forintos felső határ – éppen Kolontárra gondolva – egyáltalán nem biztos, hogy kellő biztosíték ahhoz, hogy ebből a kialakulatlan technológia még egyelőre nagyon nehezen becsülhető kárainak az elhárítási költségeit valóban fedezni lehet. Azért gondoljuk el, hogy nagy nyomással szén-dioxidot sajtolunk geológiai képződményekbe, ennek a talajvízáramlásra, a szennyező anyagok áramlására, feláramlására egy csomó olyan hatása lehet, amelyek révén sok milliárdos, sok tízmilliárd forintos kárelhárítási kötelezettség állhat elő, amire nem nyújt megfelelő fedezetet a kutatási biztosíték, még akkor is, hogyha ez elsősorban a kutatási tevékenységre vonatkozik. Tehát azt gondoljuk, érdemes lenne átgondolni, hogy megfelelőek-e ezek a pénzügyi keretek.

A másik probléma, hogy a felelősség időbeni fennállását húsz évben állapítja meg a törvényjavaslat. Egy olyan technológiai megoldásról beszélünk, amely a remények és a tervek szerint évezredekre, évtízezredekre kell hogy biztonságosan tárolja a szén-dioxidot geológiai képződményekben. Ehhez képest, hogy a technológiát alkalmazó beruházónak húszéves felelősségi kötelezettsége van, és húsz év után gyakorlatilag az államra hárul a később keletkező valamennyi költség, azt gondoljuk, ez egyszerűen viccesen nincs arányban azzal az időtartammal, amilyen időtávon ez hatni fog.

Tehát mindenképpen szükségesnek látjuk legalább ezen a két ponton módosítani a javaslatot: a felelősség időbeni fennállását a húsz évnél lényegesen hosszabb időtartamra meghatározni, és a biztosítékok összegére vonatkozóan is megvizsgálni, hogy melyek azok az összegek, amelyek a ténylegesen okozott károk megtérítésére alkalmasak lehetnek.

A másik terület a bányászati törvényen belül a koncesszióról, tehát a geotermikus energia kinyerésére alkalmas földterület koncesszióba adásáról szól. Ezt alapvetően támogatjuk, tehát azt gondoljuk, hogy ez olyan biztosítékot, biztonságot jelent a beruházónak, ami serkenti a megújuló energiákba való investíciót, itt a koncessziók kapcsán általában az átláthatóság, az ellenőrizhetőség és a korrupciómentesség a kulcskérdés. Nem látjuk kellőképpen biztosítottnak azt, illetve nem eléggé pontos a meghatározása, például a pályázat eredményét nyilvánosságra kell hozni kitél; hogy mi a pályázat eredménye, milyen mértékig, mit és hogyan, pontosan milyen információk válnak nyilvánossá; ezeket sokkal pontosabban kell szabályozni annak érdekében, hogy elkerüljük azt, ami például a Nemzeti Földalap esetében előállt, ahol rengeteg pályázati információt visszatartott a Nemzeti Földalap, és nem hozta nyilvánosságra. Erre nincs garancia a törvényben, hogy ez ne állhasson elő a koncesszió esetében.

Ugyancsak problémásnak látjuk, hogy a koncesszióköteles bányászati tevékenység gyakorlásáért az államnak koncessziós díjat kell fizetni – állapítja meg a javaslat –, vagy más ellentételezést kell adni; és itt nyitva marad, hogy mi ez a más ellentételezés. Tehát értjük, hogy elképzelhető, hogy nem a koncessziós díj, hanem valamilyen más, az állam számára szükséges szolgáltatás elvégzését írhatja elő a pályázató, de azt gondoljuk, ezt sokkal pontosabban meg kell határozni. Ha nem, akkor ez megint nyitva hagyja a lehetőségét annak, hogy nagyon rugalmasan értelmezve a jogszabályokat olyan pályázók kerüljenek előnyös helyzetbe, akik nem a legjobb ajánlatot tették a koncessziós pályázaton, hanem más érdekeik miatt jutnak pozícióba.

Végezetül csak egy megjegyzés, és nem rabolom tovább a tisztelt bizottság idejét, hogy miközben fontosnak tartjuk az egész geotermikus koncessziórendszer kialakítását, ugyanakkor az egyetlen eleme az átfogó, megújuló rendszertámogatási rendszernek, aminek hiányzik az összes többi lába – vagy a lábak jelentős része – jelen pillanatban. Tehát az egész METÁR-rendszer nem járt még a parlament előtt, és számos további vonatkozó jogszabály. Ezek nélkül ez egy kicsit a levegőben lógó történet; megindulhat a koncesszióba adás, de igazából nem tudjuk, hogy a megszerzett koncessziókat milyen feltételek mellett lehet a gyakorlatban valóban energiatermelésre fordítani.

Ezekre a kérdésekre szeretnék választ kapni, illetve ezeken a pontokon vannak javaslataink. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Visszaadom az elnöklést elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Jávör Benedek, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm. Kepli Lajos kért szót.

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Megpróbálom két mondatban összefoglalni a Jobbik képviselőcsoportjának a véleményét. Államtitkár úr, minden tiszteletem ellenére azt kell mondanom, hogy ez a jogszabálytervezet egy agyrém – és ez az egész CCS-technológia egyébként –, és semmilyen formában nem tudjuk támogatni.

Tehát az sem igazán érdekel minket, hogy az Európai Unió emiatt kötelezettségzegési eljárást indított, hiszen itt szó szerint, ha nem is a tüzzel, de a szén-dioxiddal játszunk, és azt sem tudjuk semmilyen formában támogatni. Amellett, hogy az éghajlatváltozás megfékezésére véleményünk szerint semmilyen hatással nem lesz, ez csak egy minimális, marginális intézkedés, amellett viszont óriási potenciális veszélyforrást teszünk az emberek lába alá azzal, hogy besajtoljuk a földbe ezt a füstgázt. Tehát ez szó szerint a probléma szőnyeg alá – ez esetben a föld alá – söprése, hiszen semmi sem oldódik meg, csak azt tudjuk elérni vele, csak azt sugalljuk vele, hogy nyugodtan bocsássák ki az erőművek a szén-

dioxidot, mi majd azt jó pénzért besajtoljuk a föld alá, és ráadásul még ennek különböző üzleti előnyei is vannak. Tehát valakinek óriási nagy üzlet lesz, az emberiség nagy részének viszont nagy veszélyforrás, a klímaváltozás szempontjából pedig egy igazából teljesen lényegtelen és jelentéktelen intézkedés.

A koncessziós szerződésekkel és a jogszabály-tervezet egyéb részeivel kapcsolatos véleményemet pedig majd a holnapi napon, az általános vitában fogom elmondani.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Nagy Andor alelnök úr!

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. A Jobbikkal ellentétben mi ezt nem egy agyrémnek, hanem egy olyan törvényjavaslatnak gondoljuk, amelyet általános vitára alkalmasnak tart mind a Fidesz-, mind a KDNP-frakció.

Szeretnék nagyon röviden kérdezni államtitkár úrtól, mert a hozzászólások néhány kérdést fölvetettek bennem. Ugyan nem hangzott még el, de ugye, maga a szén-dioxid geológiai tárolása a szenes erőművek térnyerése miatt kulcsfontosságú probléma vagy kérdés Európában. Lengyelország, Németország, de mondhatnám Magyarországot is, rendelkezik szenes erőművel, és a kérdésem az lenne, hogy tudomásom szerint a Földtani Intézet a Vértesi Erőművel vagy a MOL-lal együtt jelentős kutatásokat folytatott, és államtitkár úr jelezte a bevezetőjében, hogy az Európai Unióban vannak kísérleti projektek, a magyar ezek közé tartozik-e. Illetve megkapta-e azt a státust, mert emlékszem rá, talán egy-másfél évvel ezelőtt fölmerült, hogy ha jól tudom, 12 olyan projektet támogatott az Európai Bizottság, ami ezzel kapcsolatos kutatási eredmény, a magyar ebbe belefért-e? Tehát lett-e ebből egy kiemelt projekt, amit az Európai Bizottság támogat?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szabó Imre alelnök úr!

SZABÓ IMRE (MSZP): A bizottság egy másik ülésén már a besajtolásos tárolással kapcsolatos véleményemet kifejtettem, amely nagyban egybeesik elnök úr álláspontjával, és hiányoltam már akkor is, hogy a kormányzat miért nem foglalkozik Oláh György professzor úrnak azon tudományos tevékenységét már hasznosító beruházásokkal, technológiákkal, amelyeket például Kínában száz erőműnél kezdtek alkalmazni.

Elmondta államtitkár úr is, hogy egyik oldalról ez egy kötelező gyakorlat, kötelezettségszegési eljárás, s a többi, ezt a részét még érti is az ember, azt azonban nem, hogy miért ez az egyetlen – mert a törvényből az érződik ki, hogy ez az egyetlen – olyan megoldás, amelyikkel egyáltalán érdemben foglalkozik a kormányzat. Még bevezető gondolatként vagy magyarázati szinten sem jelenik meg más típusú megoldás lehetősége, és nyilván államtitkár úr is tudja, de szeretném, ha elmondaná, hogy Kamerun a labdarúgócsapatán kívül miről volt még híres és hírhedt, mert talán nem lenne hiábavaló, hogyha ezt a történetet is megismernék a bizottság tagjai és az érdeklődők.

ELNÖK: Köszönöm. Turi-Kovács alelnök úr!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm szépen. Az én aggályaim hasonlóak ahhoz képest, amelyek itt nagyrészt már elhangoztak, talán a következő kiegészítéssel. Ebben az uniós szabályozásban érzek valami olyasfélét, ami a peremországok tekintetében olyan garanciális elemeket kíván beépíteni és olyanfajta lehetőségeket kíván előírni, amelyeknek gyakorlatilag nem tudnak megfelelni. Csak a legnagyobb olyan cégek lesznek képesek versenyben maradni, amely legnagyobb cégek nagy valószínűséggel nem innen vannak.

Következésképpen meggyőződésem szerint ez az uniós szabály is olyan, amely célirányosan készült, nem elsősorban környezetvédelmi okoknál fogva, nem is a szén-dioxid okán, mint ahogy azt itt többen elmondták, hanem döntően és kifejezetten a bányászatnak egy-egy nagy konzorcium kezében való tartására. Azért egyetértek azzal, hogy a nyilvánosság ezeken a területeken a legfontosabb, legyen az Nemzeti Földalap, legyen az bármiféle más, amely koncessziós szerződéseket kíván kezelni, ott a nyilvánosságra föltétlenül szükség van. Ez az egyik észrevételem.

A másik: értem, hogy itt egyfajta kötelezettségzegési eljárás miatt van egy kényszerlépés, amelyet – azt gondolom – magam is meg fogok szavazni, de akkor nyugszom meg, ha a kormány egyértelművé teszi, hogy e tekintetben – mint ahogy más kérdésekben – az Európai Unión belül megkísérli megtenni azokat a lépéseket, amelyek egy egyébként rossz szabályozás esetében a szabályozás megváltoztatására irányul. Ennek hiányában ugyanis nem mást fogunk jóváhagyni, mint azt, hogy a lehető legrosszabb szabályokat is tudomásul vesszük, ha azt egyszer ilyen-olyan gazdasági érdekek vagy más szempontok ezekre a peremországokra rá kívánnak kényszeríteni.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szili Katalin!

DR. SZILI KATALIN (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Államtitkár Úr! Nekem kérdéseim lennének. Egyrészt a tekintetben, amit az indokolás is tartalmaz, hogy ez egy kockázatos eljárásnak minősül, és mégis a kötelezettségzegési eljárása zajlik. Meddig kaptunk határidőt, és az európai uniós irányelvekben, előírásokban volt-e alternatíva, vagy csak és kizárólag ezt az eljárást teszik kötelezővé? Mi magunk vizsgáltunk-e más alternatívákat, ha már ez, ami egyébként az indokolásban is szerepel, kockázatos eljárásnak minősül? Még egy kérdésem lenne, hogy mennyiben terjeszkedik túl a mostani szabályozásunk azon, amit egyébként az Európai Unió előír.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót államtitkár úrnak, hogy az elhangzott kérdésekre, illetve észrevételekre reagáljon.

Reflexiók

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Kezdem az ön által felvetett kérdésekkel. Tehát ezzel a bizonyos CCS – carbon capture and storage – jogharmonizációjával kapcsolatban a célunk mindenképpen az volt, hogy a 200 millió forint fölött mi nem tettünk felső korlátot. Tehát minden egyes beruházásnál a beruházás méretének megfelelően egyfajta olyan kockázatkezelési módszerben gondolkodunk, ami az eltárolandó szén-dioxid mennyiségéhez, illetve a befogadó közethez, térfogathoz, tehát a lehetséges környezeti kockázatokhoz igazítaná a kárfelelősség mértékét. Tehát a 200 millió forint egyfajta alsó korlátként szerepel a kötelező felelősségvállalásban.

Tudomásunk van arról, teljes mértékben tudatában vagyunk annak, hogy ez a módszer milyen környezeti kockázatokkal jár, ezért maga az MBFH, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal külön vizsgálatokat végeztetne ezen esetekben minden egyes alkalommal, hogy a befogadó közet korábban milyen nyomási és hőmérsékleti viszonyok között üzemelt, és körülbelül ennek mekkora ismételt feltöltöttségi szintjére lehet visszamenni. Természetesen ezeknél – és akkor válaszolnék a geotermia-koncesszióval kapcsolatban feltett kérdésekre is –

az átláthatóság és a koncessziós díj kérdésében most egy nagyobb csomag készül, amely ezeket a kérdéseket rendezi.

A METÁR-ral kapcsolatban annyit tudok mondani, hogy az európai prenotifikációs eljárást követően tudjuk csak visszahozni a parlament elé a javaslatot, úgy gondoljuk, a legkorábban valamikor jövő év januárja környékén leszünk abban a helyzetben, hogy a METÁR-t mint önálló lábat életbe tudjuk léptetni.

Kepli Lajos képviselő úr kérdésével kapcsolatban: a világban jelen pillanatban 11 darab ilyen pilot-projekt létezik, vannak olyan pilot-projektek, amelyek már több mint egy évtizede elindultak. Ezzel kapcsolatban van magyar tapasztalat is, tehát az említett Vértesi Erőmű és a MOL már korábban végeztek szén-dioxid-visszasajtolást, de az egy kisebb mértékű pilot-projekt volt. Nagyobb mértékű visszasajtolással eddig még nem találkoztunk valójában sehol a világon. A jelen pillanatban a legígéretesebb projekt Norvégiában zajlik. A kutatások célja, hogy adott nyomásviszonyok mellett körülbelül mennyi időtartam az, amíg a szén-dioxid a felszínre visszamigrál, visszaszivárog, hogy megfelelő lehet-e, találnak-e olyan közetréteget, amely százszázalékosan képes arra, hogy a szén-dioxidot akár folyékony, akár légnemű formában tárolni lesz képes. *(Dr. Bácskai János: Jedlik Ányos már kitalálta.)*

Természetesen gondolkoznak még olyan folyamatokon, tehát ennek a területnek a kutatás-fejlesztése rendkívül komoly tempóval halad előre. Itt mindkettő, tehát a mélytengeri tárolás és a mélygeológiai tárolás kutatása folyik jelen pillanatban. Azt hiszem, korai még bármit is mondani, hogy ennek a technológiának a megvalósítását tekintve milyen távlati lehetnek. Tehát igazából a pilot-projektek alapján részünkre tényleg ez az egyetlen lehetőség van, ami az eljárással kapcsolatban az összeurópai gyakorlatnak úgymond megfelel, vagy az összeurópai, európai uniós elvárásoknak megfelel. Úgy gondolom, a kutatások még nem zárultak le, itt jelen pillanatban a lehetőség adódik arra, hogy bármelyik országban, ahol ilyen közet előfordulhat – és Magyarország ezen a területen igen jó adottságokkal rendelkezik –, ilyen pilot-projektek egyáltalán megalakulhassanak. Most ennek a lehetőségét megteremtjük.

Úgy gondolom, hogy egyébként a technológiai fejlődés további lehetőségekkel számol, tehát az a húszéves periódus, amit önök kifogásoltak, úgy gondolom, 2030-2040 környékén a szén-dioxid felhasználásában is nyílhatnak újabb lehetőségek. Most is vannak ilyen jellegű kutatások és születtek ilyen jellegű találmányok, amelyek a szén-dioxid felhasználásában más utakat nyitnak, tehát nem lesz szükség arra, hogy a szén-dioxidot hosszabb távon geológiai formációkban tároljuk. Ezek kémiai úton történő átalakításáról a jelenlegi kísérletek eléggé ígéretesek, tehát én a húsz évvel kapcsolatban most nem tudom azt, egyszerűen nem vagyunk abban a helyzetben, hogy meg tudjuk mondani, ez most jó időtartam vagy nem jó időtartam. Viszont ha a technológia odáig fejlődik, hogy a felhasználásban más irány is nyílik, akkor ezekre a tározókra vélhetően 20-30 év múlva már csak átmeneti jelleggel lesz szükség.

A MOL-lal kapcsolatban: igen, ezt a kísérletet már a '70-es évek óta végzik, tehát tudomásunk van arról, hogy ez egy sikeres projekt, a szén-dioxid tárolását meg tudták oldani, viszont az ipari mérete annyira csekély, annyira kicsi, hogy nagyipari alkalmazásra, tehát egy erőmű kiszolgálására ezek a tapasztalatok még nem adnak kellő megalapozottságot, hogy egy projekt kellőképpen működhessen.

A kormányzat foglalkozik más technológiákkal is. Tervezzük olyan pilot-projektek beállítását is, amikor alगतenyészetekkel próbálnánk a szén-dioxid elnyelését és átalakítását megoldani, ezeknek a projekteknek a vizsgálata jelen pillanatban is zajlik. Tehát érdemben azzal egyetértek, hogy nem ez az egyetlen megoldás, és nem ez az üdvözítő megoldás, de azt hiszem, ma az energetika egyébként is olyan fejlődési időszakban van, amikor bármilyen technológiáról azt mondani, hogy ez az egyetlen megoldás, azt elég nehéz lenne megállapítani. Ez vonatkozik a szén-dioxid-tárolásra is.

Arra, hogy a szén felhasználására mint saját készlet felhasználására a lehetőség stratégiai szempontból továbbra is fenntartható és adott legyen, úgy gondolom, ez a szén-dioxid-tárolás és a tisztaszén-technológiák párhuzamos alkalmazása lehetőséget fog tudni adni.

Az üzleti modell: Turi-Kovács képviselő úr kérdésével kapcsolatban azt szintén korai még megmondani, hogy ez csak a legnagyobb cégek számára jelent majd megoldást, vagy esetleg ez a szén-dioxid-szállítás és a későbbi geológiai tárolás olyan üzleti alapon fog tudni működni, mint ma a villamosenergia-hálózat, amelyre akár nagy, akár kis felhasználók önként, csatlakozási díj ellenében fölcsatlakozhatnak. Tehát ma még nem lehet azt megmondani, hogy a technológia hova fog fejlődni, és milyen üzleti modell mellett fog tudni működni.

Szili Katalin képviselő asszony kérdésére: számunkra minden határidő lejárt, tehát itt lépéskényszer volt a kormány részéről. Ilyen méretű alternatív lehetőségek egyelőre nem voltak a látóhatáron, tehát ez algatechnológia is per pillanat még annyira pilot-szinten áll, hogy igazából jelenleg ez az egyetlen technológia körvonalazódik, ami a szén-dioxid masszív tárolására lehetőséget adna. Egyébként az alkalmazásban pedig teljesen az ajánlott minimumon maradtunk, tehát nem léptünk túl azokon a lépéseken, amit a bizottság lehetőségként a szabályozásban elérhetőnek tartott vagy gondolt.

Köszönöm szépen. A főosztályvezető úr még mondana egy kiegészítést.

ELNÖK: Igen.

KERÉKGYÁRTÓ JÁNOS főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Elnézést, csak röviden néhány kiegészítés. A biztosíték egymilliárdos felső határával kapcsolatosan: lehet, hogy ez csak félreértés. A kutatási engedélynél van egy felső határ, a tárolásnál már nincs. Tehát a 200 millió forint az alsó határ, és ott felső határ nincs. Ahogy államtitkár úr is mondta, a környezeti szempontok elsődlegességével az MBFH fogja meghatározni a biztosíték felső értékét, tehát nincs felső plafon.

A koncessziós díjjal meg a pályázat átláthatóságával kapcsolatban csak annyit szeretnék elmondani, hogy – ahogyan államtitkár úr is említette – itt egy jogszabálysomagot fogunk előkészíteni. Készül egy kormányrendeleti szintű végrehajtási rendelet, illetőleg készül a pályáztatási eljárással kapcsolatos valamennyi részletszabály: bizottság eljárása, nyilvánosság, jegyzőkönyvezés, tehát a pályáztatási eljárás minden részletét szabályozó miniszteri rendelet is készül, illetve folyamatosan egyeztetve a bányafelügyelettel, már készítjük elő a bányászati koncessziós kiírások tervezetét is. Tehát várható, hogy egy egész nagy csomag – nyilván a Bt. hatálybalépésével egyidejűleg – hatályba lép. Tehát mindenképpen lesz egy kormányrendelet és egy miniszteri rendelet.

Szili Katalin kérdésével kapcsolatban még azt írtam fel, hogy volt-e más vizsgálat. Az irányelv 4. cikke lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy megvizsgálják a rendelkezésre álló tárolóhelyeket, tehát egy vizsgálatot mindenképpen el lehet végezni arról, hogy Magyarország akar-e kijelölni ilyen tárolóhelyeket. A törvény ezt úgy ülteti át, hogy az MBFH folyamatosan vizsgálódik, tehát az egész ország területére kiterjedően állandó vizsgálatot kell végezni, és az MBFH földtani vizsgálatának eredményeképpen lehet csak kijelölni tárolóhelyeket, illetve azokon a helyeken engedélyezhető a tárolóhely, ahol a szakvizsgálat ezt megállapította.

Ennyit szerettem volna még hozzátenni.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Szabó alelnök úr!

További kérdések, reflexiók

SZABÓ IMRE (MSZP): Szeretném jelezni, hogy kérdeztem, és egyetlen kérdésemre sem kaptam választ. Két dolgot még egyszer megfogalmaznék, hátha így érthetőbb. Egyik része az volt, hogy a szén-dioxid-sajtoláson kívül más megoldást vizsgál-e a kormány, kapcsolatban van-e Oláh György magyar származású, Nobel-díjas professzorral, akinek a találmányára építve ez a technológia például Kínában és a Föld más országaiban is mint létező, működő technológia elérhető.

A másik kérdésem pedig az volt, hogy tud-e adni államtitkár úr vagy főosztályvezető úr tájékoztatást arról, hogy Kamerun esetében a labdarúgó-válogatottjuk világra szóló sikerén kívül még mi volt az az esemény, amely világraszóló hírként bejárta a Földet.

ELNÖK: Államtitkár úr!

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Kamerunról sajnos nem tudok tájékoztatást adni, a világbajnokságot sem követtem. (*Derültség, közbeszólások.*) Oláh György professzor úr technológiájáról pedig eddig nem volt tudomásunk, de utánanéznünk.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Alelnök úr!

SZABÓ IMRE (MSZP): Turi-Kovács Béla alelnök úr azon véleményét, amely szerint az európai jogalkotásban ez egy viszonylag célzott és egy érdekcsoportot nagyon jól tetten érhetően helyzetbe hozó előkészítő munka volt, még azzal fejelném meg, amit már szintén elmondtam ebben a bizottságban – igaz, hogy nem önök előtt, hanem más kollégák előtt –, hogy kifejezetten láthatóan, érzékelhetően azok az erős, nagy nemzetek, amelyek ezzel a technológiával, tudással már rendelkeznek, és ennek piacot kívánnak biztosítani. Tehát annyiban más a véleményem, hogy nem csak a peremországok tekintetében, hanem a meghatározó, erős országok tekintetében is ez a történet egy nagyon erős piacszerzési szándékot jelenít meg. Szerintem az egyes államok akkor járnak el jól, hogyha nem csak és kizárólag ezt az egyetlen technológiát tekintik mérvadónak, hanem elfogadva az európai irányelvekben rögzített kötelezettségeket – és nyilván nem megvárva azt, hogy kötelezettségszegési eljárást indítsanak az ország ellen, hanem időben – meghozzák azokat a szabályozásokat, amelyeket meg kell hozni, de ezzel párhuzamosan megkeresik annak lehetőségét, hogy hogyan lehet más módon, üzleti előnyt is hozó módon, a nemzeti érdeket is megtestesítő módon ezt a problémát megközelíteni.

Egyébként pedig Kamerun sajnálatos módon arról volt híres, hogy több ezer ember és élőlény vesztette el az életét akkor, amikor a tó melletti földmozgás eredményeképpen kiszabadult egy nagyon jelentős mértékű szén-dioxid, és az egész környék élővilága gyakorlatilag elpusztult. Ezt általában akkor szokták emlegetni, amikor ennek a sajtólasos technológiának a biztonságáról vagy bizonytalanságáról érvelnek. Többek között az a fajta biztonság, ami húsz évről szól meg az átmeneti időszakról szól, egy olyan időszakról szól, amikor majd egyébként megtaláljuk a technológiát a feldolgozásra. Nem kell megtalálni, egész egyszerűen az egész világ szakmai közvéleménye előtt ismert – és még egyszer mondom, egy magyar származású, magyarul a mai napig is kiválóan beszélő, sőt mi több, Pálinkás úr és a minisztérium közös meghívására az Akadémián két évvel ezelőtt előadást tartó professzor tudásáról van szó. Ajánlom tisztelettel a kormányzat figyelmébe.

ELNÖK: Köszönöm. Kepli képviselő úr!

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Muszáj egy mondatban reagálnom Szabó Imre egy mondatára, melyben azt említette, hogy nem megvárva, hogy kötelezettségszegési eljárást indítsanak a kormány ellen. Tisztelettel jelentem, hogy ez 2009. április 23-ai irányelv – bár nem tisztem, hogy védjem a kormányt –, de akkor még bő egy évig önök voltak kormányon, tehát ebben ugyanúgy sárosak, amennyiben itt kötelezettségszegési eljárásról van szó, illetve nem tudom, hogy tettek-e bármilyen előkészületet.

Azonban – államtitkár úr felé fordulva – itt azt tartalmazza az indoklás nagyon helyesen és nagyon jól, szerintem a legfontosabb mondata, hogy a szén-dioxid geológiai tárolása világszerte kezdeti stádiumban van, ezen felül egy környezeti és egészségügyi szempontból is kockázatos tevékenység. Tehát ön is említette, államtitkár úr, hogy nem ez az üdvözítő megoldás. Akkor vajon – teszem fel a költői kérdést – miért ezt erőlteti az Európai Unió? Miért nem hallunk arról, amit ön is említett, hogy a tisztaszén-technológiák elterjedési feltételeit ugyanígy biztosítanak? Ami valóban egy üdvözítőbb megoldás lehet, tekintettel arra, hogy ott már kibocsátásra sem kerül a szén-dioxid, tehát mindenképpen jobb megoldás, már ha csak az Európai Unió meg a hazai szabályzás környezetvédelmi hierarchiáját nézzük, és ahol a megelőzés jóval feljebb áll, mint az utólagos csővégi technológiák – mert ezt is annak nevezhetjük –, hogy eldugjuk a föld alá, és aztán majd vagy kiszivárog, vagy nem.

Tehát értem, megértem, hogy a jelenlegi kormány és tulajdonképpen a Jobbikon kívül mindenki egyfajta szentírásnévként veszi, amit az Európai Unió nekünk javasol, és ha az Európai Unió azt javasolja, hogy ugorjunk a kútba, akkor bele fogunk ugrani. De továbbra is fenntartom, hogy nem azért ölnek bele milliárdokat világszerte, és nem azért nyomják keresztül az összes európai uniós tagország jogrendszerén, hogy utána ezt majd csak átmenetileg alkalmazzák, vagy ne is alkalmazzák, csak lehetőségként fenntartsák. Ebben valaki óriási üzletet lát, és ez a mi és a lakosság egészségére és bőrére mehet, hiszen rendkívül kockázatos, és katasztrófákból az elmúlt két évben már szerintem elég volt. Nagyon remélem, hogy ez soha nem fog a gyakorlatban megvalósulni.

Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem államtitkár urat, kíván-e reagálni az elhangzottakra. *(Jelzésre.)* Nem, akkor a vita végére értünk.

Az általános vitára való alkalmasságról kell a bizottságnak határoznia. Kérem, aki a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartsa, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 13 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 5 nem szavazat. Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* 1 tartózkodás. Tehát a bizottság a javaslatot általános vitára alkalmasnak találta.

A bizottságnak előadót kell állítania. *(Jelzésre.)* A többségi véleményt Nagy Andor alelnök úr fogja ismertetni. Kisebbségi vélemény ismertetésére is sor fog kerülni, ezt örömmel vállalom, ha az ellenzéki képviselők elfogadják. *(Jegyzőkönyvön kívüli megbeszélés.)* Jó, elmondom a kisebbségi véleményt, a vezérszónoki körben nyilván az egyes frakciók álláspontját részletesen ismertetni lehet.

Köszönöm szépen államtitkár úrnak és főosztályvezető úrnak a tájékoztatást.

Egyebek

Az egyebek napirendi pont keretében tájékoztatom a tisztelt bizottságot, hogy a következő ülésünk időpontja: 2012. április 11., azaz holnap, reggel 9 óra. Az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség fog beszámolni a bizottságnak az elmúlt negyedévben az új termékdíj-szabályozás végrehajtása során tapasztaltokról, illetve az itt felmerült anomáliákról. Kíváncsian várjuk, hogyan oldódtak meg azok a működési problémák, amelyek nyilvánosságot kaptak.

Április 24-én 10 órától a parlagfű elleni küzdelemről számol be a VM, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, és 26-án a Corvinus Egyetemen a Nemzetközi Energiaügynökség új, megújuló energiákkal kapcsolatos jelentését mutatják be az energiaügynökség munkatársai, köztük magyar kollégák is, Varró László, aki a MOL stratégiafejlesztési igazgatója volt. Tehát április 26-án a Corvinus Egyetem Regionális Energiagazdasági Kutatóközpontjával közösen szervezi a bizottságunk ezt az ülést, mely előreláthatólag délután 3 órakor lesz a Corvinus Egyetemen, részletes információkat majd még küldünk a bizottság tagjainak, elég izgalmas eseménynek néz ki.

Más információ nincs, úgyhogy megköszönöm a bizottság tagjainak a részvételt, az ülést lezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 24 perc)

Jávor Benedek
a bizottság elnöke

Dr. Nagy Andor
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Szoltsányi V. Katalin